

[Gå till UR:s startside](#)

Lärlabbet

För lärare, med lärare, av lärare.

- [Aktuellt](#)
- [Veckans medverkande](#)
- [Gästbloggare](#)
- [Case](#)
- [Eftersnack](#)
- [Om oss](#)

4 september, 2015

Nätmobbingens Deus ex Machina – värdegrunden

Har du också haft dagar när det känts som att ju mer du försöker reda ut digitala kränkningar desto värre intriger skapas?

Visst vore det då skönt om en oväntad och osannolik karaktär likt Deus ex machina plötsligt dyker upp som i en av antikens pjäser och räddar oss från den här till synes hopplösa situationen. Skolan kan ju inte styra över vad barnen skriver på Kik, Ask och Instagram på sin fritid. Skulle det kunna vara så att den här Guden är en app där elever kan anmäla kränkningar likt Speak Up som diskuteras i Lärlabbet? Eller kan Guden vara en diktator som inför förbud. Om vi bara bestämmer var barnen ska få befinna sig upphör alla otrevligheter på nätet? Nej, för nätet är ingen isolerad arena där barnen befinner sig och sedan lämnar. Internet är tätt sammanflätad med den fysiska verkligheten. Internet skapar inte problem. Grundläggande värderingar formar beteendet på nätet. I vårt uppdrag som lärare ingår det att ge eleverna en värdegrund. Värdegrundsarbetet är vår Deus ex machina.

Ytterst handlar det inte om vårt tyckande kring om vi ska lägga oss i nätmobbing. I kapitel 6 i skollagen 10§ står det att skolans ansvar sträcker sig till att sätta stopp för kränkande behandling som sker i *samband med verksamheten*.

Mitt under pågående inspelning fick jag mig en aha upplevelse när Elza Dunkels berättade att det som skiljer nätmobbing från mobbing i verkligheten är **allas känsla av utsatthet**. Där och då fick jag förståelse för varför det många gånger finns så mycket ilska och rinner så mycket tårar när vi ska reda i det som hänt på nätet. Mina tankar efter programmet landar i att vad viktigt det är, när det gäller svåra och viktiga ämnen som detta, att vi vågar ställa oss de svåra frågorna, vågar blotta oss och våga dela med oss av vårt kunnande och våra erfarenheter.

Det spännande med serien Lärlabbet är problematiseringen som sker kring varje case. Nätmobbing är många gånger komplext, men även svåra frågor har lösningar. Du som pedagog är din egen Gud din egen Deus ex Machina.

Deus ex machina

Begreppet härstammar från antikens teater där man i vissa pjäser lät en gud dyka upp på scenen och rädda en till synes omöjlig situation.

Sandra Pilemalm,
Lärare på Naverlönnskolan

Dela det här:

Skrivet av [Lärlabbet](#) [Inga kommentarer](#) Postad i [Gästbloggare](#) Taggad [Deus ex machina](#), [Nätmobbing](#), [Sandra Pilemalm](#)
4 september, 2015

Om valet av plattform

Det är naturligt att när vi undervisar om nätmobbing så gör vi det på nätet. Då blir frågan om plattform avgörande därför att en väl vald plattform kan göra arbetet lättare, bättre och mer framgångsrikt. Helt enkelt: var på Internet vill vi fokusera? För mig är det självklart att vi ska utgå ifrån det vi har i vår närhet.

När vi pratar nätmobbing med våra elever behöver det vara utifrån de specifika ytor där de finns och den unika kultur som finns på var och en av dem. Kommunikationen på Instagram är inte samma som på Ask. På samma sätt är det olika utmaningar vi behöver diskutera och olika strategier vi behöver låta elever utveckla. Jag besökte en skola i England som hade ett gediget arbete med nätmobbing, men helt utan att ta hänsyn till hur eleverna använder Internet. Fundera på vilket hinder det innebär när eleverna ska försöka applicera lektionens budskap i sin vardag.

När vi interagerar med elever kring nätet så ska det dels ske i de sociala medier som de känner och är bekväma med, men också via formella och framförallt säkra kanaler. Digital kommunikation lämnar spår. När vi ber elever dokumentera och rapportera nätmobbing så är det nästan per definition känslig information. Som måste förvaras därefter. I princip alla huvudmän har säkra mejllösningar för sina lärare. Så kanske borde elever som slår larm om nätmobbing göra det den vägen

istället för via en app där alla data hanteras av ett externt företag? Dessutom sparar vi pengar som kan användas till att bättre utbilda elever om hur de kan förebygga nätmobbning.

Jacob Möllstam,
Lärare på Jonsereds skola

Dela det här:

Skrivet av [Lärlabbet](#) [Inga kommentarer](#) Postad i [Gästbloggare](#) Taggad [Jacob Möllstam](#), [Nätmobbing](#)
3 september, 2015

TEMA: MOBBNING – NÄTMOBBNING

Norma Aznar, rektor på Drottning Blankas gymnasieskola.

Konflikter som uppstår i skolan fortsätter ofta ute på nätet. Hur ska skolan jobba med mobbningen som sker på nätet? Och är det verkligen skolans ansvar?

Vi besöker Drottning Blankas gymnasieskola i Stockholm där rektor Norma Aznar har bestämt att de måste ta tag i nätmobbingen. De använder bland annat en app där eleverna när som helst på dygnet kan anmäla vad de ser eller råkar ut för.

Lärlabbet ser du varje söndag 16.30 i Kunskapskanalen.

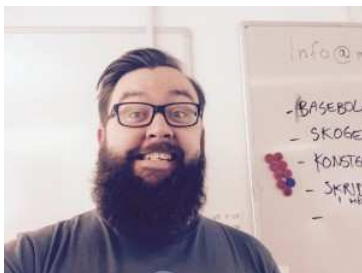
Livestream via [SVT Play](#).

Dela det här:

Skrivet av [Lärlabbet](#) [Inga kommentarer](#) Postad i [TEMA: MOBBNING](#) Taggad [Drottning Blankas gymnasieskola](#), [Nätmobbing](#), [Norma Aznar](#)
3 september, 2015

VECKANS MEDVERKANDE

Jacob Möllstam

Grundskollärare och IT-pedagog vid Jonsereds skola utanför Göteborg. Har podcasten Skolsverige och bloggen [killfroken.se](#). Guldäpplepristagare som också utsetts till Sveriges punkigaste lärare 2015.

Håkan Wetterö

Idrottslärare, olweusinstruktör och föreläsare men kallar sig för värdegrundspedagog. Han har varit pedagog sedan 1991 och arbetar idag heltid mot mobbning. uppbylida.se

Elza Dunkels

Läroartbildare och forskare vid Umeå Universitet. Hennes forskning handlar om unga och nätet och hon lägger just nu sista handen på en bok om näthat, nätmobbning och nätkärlek.

Sandra Pilemalm

Förstelärare, legitimerad lärare i samhällskunskap, religion, historia, geografi och engelska åk 6-9. Arbetar på Naverlönnskolan i Svedala. Har under sina snart 10 år som lärare utvecklat ett stort intresse och kunskap om ungas nätanvändande med fokus på bl a nätmobbning och digitala kränkningar. Föreläsare och driver företaget NetAttitude.

Dela det här:

Skrivet av [Lärlabbet](#) [Inga kommentarer](#) Postad i [Veckans medverkande](#) Taggad [Elza Dunkels](#), [Håkan Wetterö](#), [Jacob Möllstam](#), [medverkande](#), [mobbning](#), [Nätmobbing](#), [Sandra Pilemalm](#)
2 september, 2015

Arg och fokuserad

På söndag är det dags för Lärlabbet om nätmobbning. Jag hade turen att få vara med på ett hörn där, när inspelningen gjordes i våras. Men på väg ner till inspelningen var jag otroligt upprörd. Jag vankade ilsket av och an på flygplatsen och stålsatte mig inför ett svårt uppdrag. Programmet inleds nämligen med en liten film om en app som påstås motverka nätmobbning. Och vi som skulle medverka fick se filmen i förväg.

Som internetforskare stöter jag på många olika konstiga försök att motverka nätmobbning och andra baksidor av internet. Och något av det värsta är just kommersiella, tekniska lösningar på komplexa, pedagogiska och mänskliga problem. Det finns nämligen inget som helst stöd, varken i forskning eller praktisk tillämpning, för att de skulle fungera. Tvärtom, faktiskt. De motverkar snarare än stöttar. Det finns helt enkelt ingen quick fix mot nätmobbning och näthat, det finns bara hårt, systematiskt arbete från engagerade vuxna.

Därför var jag arg och fokuserad när jag tog flyget till Stockholm. Jag trodde att jag reste ner till en inspelning där jag skulle vara tvungen att argumentera mot den här tekniska lösningen. Som jag gjort så många gånger i så många olika sammanhang.

Nu blev det inte alls som jag befartat. Istället blev det en härlig eftermiddag tillsammans med smarta människor som alla vill samma sak: hitta sätt att stötta unga och motverka mobbning. Jag fick träffa väldigt engagerade och kunniga lärare som alla förbigick hela den här app-frågan på ett lysande sätt (alltså inte lika ilsket som jag...) och det proffsiga teamet bakom Lärlabbet med programledaren Isabella Grybe i spetsen.

Nu ser jag fram emot att se programmet och spana in alla små detaljer. Den fina dekoren i studion – inspirerad av svarta tavlan och dammiga vita kriter – kameraåkningarna som jag sett från andra hållet, eftersnacket som filmades och som var så intressant att vi aldrig ville sluta.

Elsa Dunkels,
Läroartbildare och forskare vid Umeå Universitet

Dela det här:

Skrivet av [Lärlabbet](#) [Inga kommentarer](#) Postad i [Gästbloggare](#) Taggad [Elza Dunkels](#), [Nätmobbing](#)
31 augusti, 2015

Samverkan

Gränsen för en likabehandlingsplan

För ett tag sedan pratade jag med en berömd skolkarkitekt. Vi pratade om hur ideal om utbildning har speglats i hur vi genom årtionden har byggt väldigt olika skolor. Hon påstod att hon kan gå in i en skola och genom att hitta nyckelfaktorer identifiera vilket årtionden skolan är byggd. Bland annat menade hon att dagens skolor tydligen byggs med så få korridorer som möjligt, eftersom de anses vara vuxenfria och därmed otrygga. På ett sätt borde man kunna ta med sig det perspektivet in i att skapa en riktigt bra likabehandlingsplan. Den får inte heller lämna några otrygga, vuxenfria zoner – vare sig de är fysiska platser eller sociala arenor.

Därför har jag listat fyra argument för en likabehandlingsplan utan gränser:

1. Allting hänger ändå ihop

Blir man osams en rast så är chansen hög att konflikten fortsätter på lektionen efter. Det kan vara frustrerande när du har lagt ner tid och energi på en riktigt bra lektionsplanering, men det är ändå inget som går att undvika. Konflikter behöver få ta tid och uppmärksamhet. Samma sak är det med saker som händer på nätet och på fritiden. Det kanske inte syns lika tydligt, men det är ett lika stort hinder för elevers lärande.

2. Likabehandling 24/7

Vårt jobb är elevernas liv. Det är ett tidlöst förhållande som på något plan alltid har haltat. Vi kan stänga av och gå hem när arbetstiden är slut. Eleverna går också hem, men utan att stänga av. Att vi skulle finnas där 24/7 är inte riktigt rimligt. Istället är det bättre om vi i frågor om likabehandling ser till att det arbete vi gör är förankrat hos och utvecklat i samarbete med de som finns där. Det är här de samarbeten för exempelvis den lokala fotbollsföreningen kommer in. De som på eftermiddagar och kvällar samlar kidsen som på dagtid är våra elever. Det är föreningar som ofta drivs av ideella krafter som i brist på annat uppfinner sina egna hjul. När vi har rätt bra likabehandlings-hjul som de skulle kunna låna och anpassa. Vinsten är en samlad vuxenvärld och fler möjligheter att fånga upp och möta de elever som behöver oss.

3. Färre nära vuxenrelationer

Studier visar att barn och unga idag har färre nära vuxenrelationer i sina liv. Det är lätt att beklaga sig över föräldrar som prioriterar arbetet mer än barnen men då glömmer vi att det förut fanns betydligt fler vuxna som delade på det ansvaret. Det var inte en eller två eller tre föräldrars ensamma uppgift att finnas där för kidsen. Det fanns också grannar, kompisars föräldrar, extra-morföräldrar och ett gäng andra. Kan vi som professionella lärare verkligen med att då bygga upp strukturer för vårt likabehandlingsarbete som antar att alla elever har gott om närvarande vuxna på fritiden, på nätet och i hemmet?

4. Lika viktigt som lärande "på riktigt"

Sedan ett par år pratar vi om det värdefulla med lektionsplaneringar som är förankrade i det riktiga, det viktiga. Att den undervisning vi ger våra elever går att applicera och har en relevans i en autentisk situation. Det är bland annat grundargumentet när fler och fler webbpublicerar sin undervisning. På samma sätt kan man argumentera för att en skolas likabehandlingsarbete behöver bygga på det som händer utanför skolan.

Dilemmat med detta är att som professionell tjänsteman etablera ett kollegialt samarbete med tränare som jobbar på en ideell, och i strikt mening amatörmässig basis. Det är inte alltid enkelt, och kommer kräva att vi som yrkeskår gör upp med föreställningar och värderingar kopplade till gränsen mellan skolan och omvärlden. Det är dock nödvändigt om vi på allvar vill uppnå det perfekta likabehandlingsmålet: Att varje elev är trygg nog att våga utforska omvärlden.

Vårt arbete med likabehandling på nätet, i skolan och på fritiden har vuxit fram ur ett tvåårigt EU-projekt som finns närmre beskrivet [här!](#)

Jacob Möllstam,
Lärare på Jonseredsskola

Dela det här:

Skrivet av [Lärlabbet](#) [Inga kommentarer](#) Postad i [Case](#) Taggad [Jacob Möllstam](#), [Likabehandling](#), [Samverkan](#)
30 augusti, 2015

[Eftersnack – Samverkan](#)

Gillade du dagens program och vill höra mer?

Ta del av panelens [eftersnack](#) om vikten av samverkan i arbetet mot mobbning. Du kan även se programmet i sin helhet igen på [UR.se](#)

#Lärlabbet

Dela det här:

Skrivet av [Lärlabbet](#) [Inga kommentarer](#) Postad i [Eftersnack](#) Taggad [Anna Bonde](#), [Lena Lingman](#), [Magnus Blixt](#), [mobbning](#), [Samverkan](#)
28 augusti, 2015

[Mobbning och vikten av samverkan](#)

På söndag är det åter dags för Lärlabbet!

Medverkar gör Magnus Blixt, Lena Lingman, Anna Bonde och Tobias Wernius.

Söndag kl. 16.30 i Kunskapskanalen och efterföljande chatt på Twitter under #lärlabbet

Vi ses!

Dela det här:

Skrivet av [Lärlabbet](#) [1 kommentar](#) Postad i [Redaktionen](#) Taggad [chatt](#), [Lärlabbet](#), [söndag](#)
27 augusti, 2015

[Lärlabbet – ett program som verkligen behövs](#)

Mobbning och kränkningar är tyvärr något som finns i hela vårt samhälle och det är väldigt viktigt att vi alla försöker hitta nya sätt för att motverka detta. Jag tycker det var väldigt spännande och lärorikt att vara med i Lärlabbet. Ett program som verkligen behövs för att ge nya synvinklar på gamla problem.

Jag hoppas att det inte bara är lärare som kommer att se detta program utan även föräldrar, politiker och inte minst huvudmännen för skolorna. Trots att detta är hela samhällets ansvar så blir det ofta att med allas ansvar så tar ingen ansvar.

Dessvärre så ser vi i de mätningar som görs att mobbning inte alls har minskat de senaste 20 åren trots alla aktiviteter som sker i samhället och i skolan. Det är dags att försöka hitta nya vägar för att ta tag i gamla problem.

Jag är övertygad om att mobbning skulle kunna minska stort om vi gjorde verklighet av bara hälften av de tips som programmet kommer att prata om.

I vårt jobb när vi tog fram vår app så tog vi hjälp av både lärare, föräldrar och elever och jag tror det är extremt viktigt att ha med eleverna i en dialog kring hur vi kan motverka mobbning.

Vi vuxna kan ha massa idéer kring vad man kan göra såsom att ha styrda skolaktiviteter, använda en app eller sätta upp en teater eller rastvakter utan att förankra det med eleverna.

En viktig del framåt tror jag är att ha en djupare dialog med eleverna om vad de tycker och deras egna idéer kring att skapa en trygg skola. Det som gläder mig i vårt arbete med appen är att eleverna tycker detta är ett utmärkt verktyg att använda för att hjälpa sig själv eller andra utsatta.

Jag ser fram emot alla kommande program framåt och hoppas att många av dessa förslag tas tillvara på i skolan och att huvudmännen framåt ger skolorna de resurser som behövs.

/Tobias Wernius

Dela det här:

E-post Tweet 1 Dela 0

Skrivet av [Lärilabbet](#) [Inga kommentarer](#) Postad i [Gästbloggare](#) Taggad [mobbning](#), [Tobias Wernius](#)
27 augusti, 2015

Den viktiga och knepiga samverkan

Alla vill ju samma sak: att det ska gå bra för varje unge!

Varför är det då så ofta komplicerat att få till ett riktigt bra och givande samarbete mellan skola och hem? I synnerhet när vi kommer till likabehandling och mobbning verkar det extra komplicerat.

Det är kanske inte så konstigt när allt kommer omkring, det handlar trots allt om det käraste föräldrar har, vilket de skickar rätt i våra händer att förvalta. Dessutom kantas allt av en mängd för-givet-taganden och grundantaganden.

Som lärare kan man förebygga genom tidigt lära-känna-samtal eller utvecklingssamtal där man bygger förtroendekapital. Ett bra och resonerande föräldramöte där frågan lyfts innan den blivit aktuell kan också göra sitt, liksom en tydlighet i vilka informations- och kommunikationsvägar skolan valt att använda sig av (och inte).

En bra utgångspunkt är att tänka att ”vi ska inte alltid ge föräldrar vad de säger sig vilja ha, utan det de faktiskt behöver”. För det är ju tyvärr så att barn i grupp inte alltid är sådär spontandemokratiska som vi alla skulle önska. Vi har en uppgift att få en och annan förälder att förstå att deras lilla guldklump faktiskt kan bete sig på olika sätt i olika kontexter.

Självklart måste vi göra det med förståelse och med ömsesidig respekt som grund, liksom en ödmjuk orubblighet där vi inte slirar på våra olika uppdrag och ansvar; de är föräldrar och vi är professionella legitimerade lärare. Båda ytterst viktiga, men med olika roller. Men – faktiskt – med samma mål!

/Magnus Blixt

Dela det här:

E-post Tweet 2 Dela 2

Skrivet av [Lärilabbet](#) [Inga kommentarer](#) Postad i [Gästbloggare](#) Taggad [Magnus Blixt](#), [mobbning](#), [Samverkan](#)
[Äldre inlägg](#)

Sök efter: Sök

Senaste inläggen

- [Nätmobbingens Deus ex Machina – värdegrunden](#)
- [Om valet av plattform](#)
- [TEMA: MOBBNING – NÄTMOBBNING](#)
- [VECKANS MEDVERKANDE](#)
- [Arg och fokuserad](#)

Taggar

[Ann-Christin Cederborg](#) [Anna Bonde](#) [ghatt](#) [Deus ex machina](#) [Drottning Blankas gymnasieskola](#) [Eftersnack](#) [Elza Dunkels](#) [Facebook](#) [Hege Arola](#) [Håkan Wetterö](#) [Håsta](#) [Inspelning](#) [Jacob Möllstam](#)
[Lena Lingman](#) [Likabehandling](#) [Lärilabbet](#) [Magnus Blixt](#) [medverkande](#) [mobbning](#) [Motto](#) [Norma Aznar](#) [Nätmobbing](#) [Premiär](#) [rastaktiviteter](#) [raster](#) [redaktionen](#)
[referensgruppen](#) [Rektor](#) [Samsyn](#) [Samverkan](#) [Sandra Pilemalm](#) [Se mobbning](#) [Specialpedagogik](#) [söndag](#) [Tobias Wernius](#)

@Larlabbet på Twitter

Tweets Följ

Larlabbet
@Larlabbet

På söndag handlar #larlabbet om #nätmobbning #mobbing #skolan twitter.com/statensmediera...

Visa

1h

UR Pedagogerna
@UR_Pedagogerna

Ny podcast: NO blir busigt kul m #Superhemligt för år f-3. media.blubrry.com/ur_pedagogerna... #fysik #kemi #lärare #skolan Info: bloggar.ur.se/urpedagogerna/...

Retweetad av Larlabbet

Visa sammanfattning

2h

Larlabbet
@Larlabbet

Påminner om söndagens #larlabbet - om #nätmobbning. 16.30 i K Trevlig helg!

2h

Larlabbet
@Larlabbet

Nu finns @MrsPilemalm80 gästblogg att läsa! #larlabbet #nätmobbning bloggar.ur.se/larlabbet/cate...

3h

Jacob Möllstam
@jacobmollstam

Min bloggtext hos #larlabbet om val av plattform i arbetet mot mobbing. Och varför appar inte alltid är svaret. twitter.com/larlabbet/stat...

Retweetad av Larlabbet

3h

Tweeta till @Larlabbet

@Larlabbet på Facebook**Kategorier**

- [Case](#)
- [Eftersnack](#)
- [Gästbloggare](#)
- [Redaktionen](#)
- [TEMA: MOBBNING](#)
- [Veckans medverkande](#)